

Heb ik macht, invloed, charisma, en inhoud genoeg?

Wat nu? Dan kom je van Goldman Sachs, waar iedereen je kent als een vrouw die niet altijd een blad voor de mond houdt, wordt je benoemd tot onafhankelijk toezichthouder van een 1-tier board van een vastgoed investeringsfonds (REIT), constateer je dat de CEO en naast hem de bestuursvoorzitter van de board al jaren niets doen aan de dominantie en geslotenheid van de CFO, en ligt er het verzoek te alle tijden je nog diplomatiek en collegiaal op te stellen? Wat nu, vroeg deze vrouw zich af nadat ze al jaren het nodige gedaan had en zich nu voorbereidde op een gepeperde brief aan de board. Wat nu dacht ik, toen ze mij vroeg haar te coachen in mijn board governance programma aan Harvard.

Ik verwonder me toch steeds weer dat in dergelijke functies een vrouw met een sterke inhoudelijke kant vaak overkomt als een zwakte bod. Hoe is het toch mogelijk dat bestuursvoorzitters eerder geneigd zijn te spelen met 'macht en invloed' dan in eerste instantie zelf inhoudelijk aan de discussie iets wezenlijk toe te voegen - en ik ken toch heel veel bestuursvoorzitters in toezichthoudende functies. Afgezien van het kleine aantal charismatische persoonlijkheden, lijden ze vaak aan hetzelfde syndroom: jouw inhoudelijkheid wordt gemarginaliseerd tot een "tak" van sport, en als je daarna in de takkenbos belandt van de bezem dan heb jij die bezem in elk geval niet vastgehouden, toen de vloer er mooi uitzag. Dat heet dan teamwork.

De wereld verandert. Mijn wens is een kleiner Europa. Het Europa waar je met een kleine groep landen een sterke basis hebt om in samenwerking een hoger "level playing field" te creëren waarvandaan je dan uit sterkte werkt : "play the level playing field". Een effectieve sterkte in de zin van de gewenste goederen -en dienstenstromen, geld -en kapitaalmarktstromen, de arbeidsmobiliteit en de werkgelegenheid, en een duurzame planeet waarin we delen in de voortgang en de risico's. Jammer dat we in de globalisering van dit alles geen sterke internationale toezichthoudende instituten hebben weten te creëren, onze invloed niet hebben doen gelden, en de speelvelden in governance en leiderschap uiteindelijk zo hebben gefaald.

Harvard Kennedy School spreekt over het trilemma van de economie: dat we niet de drie ballonnen – globalisering, natiestaat en democratie - tegelijkertijd kunnen optimaliseren. Optimaliseren we democratie en globalisering op Europees niveau, dan hebben we als burger van de natiestaat Nederland steeds minder te vertellen. Beslissingen op supranationaal niveau worden heel ver van je vandaan genomen. Betrokkenheid komt dan heel dichtbij wanneer je als burger van een natiestaat plotseling bij de wereldwijde financiële crisis wordt betrokken. Natiestaten zijn dus belangrijk. Als de natiestaat en in de globalisering dat ene Europa belangrijk is, dan valt democratie tussen de wal en het schip. Desondanks zijn we met de voorkennis van het trilemma naar de grenzen van Europa, democratie blijven exporteren en ook nog naar landen die daar niet aan toe zijn. In plaats van te bouwen aan een prachtige habitat met een groen ecosysteem, treffen we veel meer nihilisme aan, en staan de grenzen van het grotere Europa nu letterlijk in brand.

Je vraagt je dan af of we het zwaartepunt van macht en invloed in de context van governance en leiderschap eigenlijk wel op de goede plaats leggen? Op de verkeerde plaats trekt gravitatie de balans (1) te veel door naar beleid op proces, regels en wetgeving i.p.v. naar de creatie van waarde die elke

effectieve board zou moeten koesteren, en (2) te veel door naar beleid dat het gewicht legt op lastenverzwaring en bezuinigingen i.p.v. lastenverlichting en groeien. Een “quantum leap” stap naar een kleiner Europa levert een geloofwaardiger combinatie van een krachtig EU institutioneel governance raamwerk en een passend monetair -en liquiditeitsbeleid. Wellicht is het een idee om binnen de grenzen van onze cultuur en normen eens een kleine “entrepreneurial” overheid samen te stellen waarin het denken niet begint met de “waarom” vraag, maar ondernemingsgezind met de vraag “wat” we gaan doen, wat we willen veranderen! Resultaat gericht, zodat een divergentie van ideeën, een fontein van actie, passie en creativiteit ontplooit waarin effectief “emergent” leiderschap de “wat” start waarin we vertrouwen hebben en waarin we willen investeren. Dat we daarna de kennis ook nog in huis hebben om te weten “hoe” we dat doen, en processen kunnen integreren, is fantastisch meegenomen.

Nieuw leiderschap hebben we nodig in de “Internet of Things”; het nieuw aards technologisch tijdperk waaraan we niet meer ontkomen. Kort na 2030 verwachten we al meer dan 30 miljard objecten, sensoren en mensen die met elkaar in een netwerk worden verbonden door “software agents”. Je hartfunctie wordt op afstand beveiligd gemeten en de uitkomst wordt vergeleken met “big data” gegevens die we al van 100 miljoen anderen hebben geanalyseerd. Onmiddellijk wordt met jou afgestemd en je hebt geen idee wat er komen gaat! De medische dienst gaat aansturen. De inhoud van de ijskast past zich aan. De supermarkt levert je passende goederen. De autoleverancier levert je frisse filters. De iPhone levert je nieuwe applicaties. Je verzekeringspremie wordt aangepast. Je man wordt gerenoveerd. Het is net als met de miljarden knooppunten in je lichaam. Die leveren veelvoud aan diensten en beslissingen zodat we ons alleen hoeven te beperken op wat nodig is. Van de neurowetenschappen weten we al, dat van te nemen beslissingen, meer dan 95% ons neurosysteem dat al voor ons gedaan heeft. Met onze snelle neuronen kunnen we een robot aansturen aan het andere eind van de wereld in een kortere tijd dan de tijd die nodig is om bewust te worden dat je je voet hebt verplaatst. Bewust worden duurt eenvoudigweg langer, daar kan je lichaam niet op wachten. Door de miljoenen jaren heen hebben we als mens ons DNA en ervaring al zo ontwikkeld dat we niet meer hoeven na te denken. De hersenen nemen beslissingen voor jou zelfs voordat jij je het zelf bewust bent. Je hoeft je alleen nog te richten op wat noodzakelijk is. In de Internet of Things gaat met alles om je heen en alles in jou, hetzelfde gebeuren.

In de wereld om ons heen zitten we nu in de draaistromen van een singulariteit. En in deze synchroniciteit ontmoeten hele volkeren elkaar, botsen ze met elkaar, en wegen we de kracht van onze eigen bron, door naar het diepste van ons zelf te dalen. In opeenvolgende processen van “*sensing, presencing en co-creatie*” maken we de U-bocht in ons zelf: “*reframen*” we. In deze zoektocht worden we geconfronteerd met ons hedendaags denken en gevoel over liefde, geluk, angsten, rechtvaardigheid, cynisme en testen we onze kracht de toekomst dichterbij te halen. Maar het traject gaat nog jaren over oorlogen, vluchtelingen en slachtoffers waar we ziek worden van verdriet en machteloosheid. En niet alleen de geopolitieke ontwikkelingen in de Ukraine, Syrië, Israël, Gaza, Afrika, en de tanende concurrentie en economische sancties, tellen op. Maar met elke dag komen daar nog de gevolgen bij van de financiële crisis, de recessies op rij, de onvrede met de ongelijke verdeling van rijkdom, en de macht en invloed van geloofssystemen. Wat heeft dit alles een enorme impact op de duurzaamheid van ons eigen leven en onze kleine planeet. Deze singulariteit kan alleen een positieve uitkomst hebben als

de uiteindelijke verandering de vraag beantwoordt: “wie, met wie en voor wie is dit alles?” Dan pas weet ik “waarom”.

“Wat nu?” In al mijn naïviteit vroeg ik me af: “Heb ik voldoende competentie en kennis in huis over macht, invloed, charisma en inhoud? Kan ik echt wat betekenen voor de vrouw die voor Goldman Sachs een prachtig resultaat geleverd heeft? Ik denk het wel. Als ze maar kan lachen als cabaretier Herman Finkers ons informeert dat ‘de cursus omgaan met teleurstellingen’ vandaag wederom niet door gaat?”

Rodria Laline

Amstelveen, 28 augustus 2014